

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja mesečno enkrat. - Uredništvo in upravnništvo je v Salendrovi ulici št. 6. - Telefon št. 2283.
Oglase se računa po ceniku. - Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelib.

Štev. 2.

Ljubljana, 25. februarja 1931.

Leto XI.

Kuluk na nove hiše in na dopolnilni davek

Kakor smo zaznali, sta davčni upravi za mesto Ljubljano in okolico napravili imenike davčnih zavezancev za ročno delo (kuluk) in sta v te sezname k predpisane mu osnovnemu davku povsod prišteli tudi dopolnilni davek in ravno tako so kuluk naložili na 3% davek, ki se plačuje mesto prejšnjega invalidskega davka od novih, zgradarine oproščenih hiš.

Mestno načelstvo v Ljubljani je na podlagi teh izkazov predpisalo kuluk za leto 1930. in baje tudi za leto 1931. in so sezname na vpogled do 27. t. m. Do tega dne lahko prizadeti davkoplačevalci vložijo pritožbo z vlogo ali na zapisnik, kolokovano z 20 Din, če smatrajo, da se jim je kuluk napačno ali previsoko odmeril. Nekaj pritožb se je že vložilo proti tem predpisom, vsled česar svetujemo, da se ne vlagajo nadaljnje pritožbe, ker zadostuje par pritožb, da se meritorno rešijo in da lahko gre pritožba do zadnje inštanče ter, če potreba, tudi na upravno sodišče. Če bi vsi prizadeti vložili pritožbe, bi se za kolke izdalo ogromne vsote, ker je vseh davčnih zavezancev za kuluk okrog 12.000.

Kakor hitro smo zvedeli, da so se izkazi napravili v tem smislu, da se je k osnovnemu davku prištel tudi dopolnilni davek in da so se tudi nove hiše obdačile s kulukom, smo nemudoma napravili utemeljeno vlogo na finančno direkcijo in na kralj. bansko upravo Dravske banovine s prošnjo, da takoj odredi, da se sezname za kuluk popravijo, kakor smo predlagali.

Pri tem smo opozorili, da je treba ugotoviti, kako so postopale davčne uprave v drugih krajih, ker je nujno potreba, da so sezname povsod enako sestavljeni, da se popravijo tam, kjer ne odgovarjajo zakonitim predpisom.

Naše utemeljitve obstoje iz sledečih razlogov:

Nove hiše, prizidki itd., katerim se je davčna prostost, oziroma olajšava, dovolila v smislu člena 37/II. zakona o neposrednih davkih, so začasno oproščene od zgradarine ter plačujejo samo mesto prejšnjega invalidskega davka 3% davek od najemnine ali od najemne vrednosti po odbitku 20 do 30% vzdrževalnih stroškov.

Vse te hiše so proste pravega državnega davka; v smislu odstavka 9. noveliranega člena 37/II. § 6., odstavek 2. zakona z dne 18. maja 1930., Sl. n. 35/10 so proste tudi vseh samoupravnih doklad in vseh samoupravnih davkov. Zavezane niso nobenemu samoupravnemu davku, ali dokladam, tedaj tudi ne odkupnini za kuluk. Ni nadalje nobenega dvoma, da je kuluk samoupravna doklada, oziroma samoupravna davščina, in ker se za nove hiše ne sme razen 3% državnega davka nalagati in predpisovati nobena druga davščina ali samoupravna doklada, je jasno, da so no-

ve hiše oproščene tudi odkupnine za kuluk, ki se je tedaj neupravičeno predpisal vsem ljubljanskim in okoliškim lastnikom novih hiš. Ker se je najbrž to zgodilo tudi po drugih krajih, opozarjamo vse prizadete posestnike, da se takoj informirajo v svojih občinah in, če potrebno, vložijo primerno pritožbo.

Zakon o neposrednih davkih označuje dopolnilni davek kot nekaj pribitek, ki ni podvržen nobenim samoupravnim dokladam. Doklade se odmerjajo od vsote neposrednega davka in je dopolnilni davek vsled tega smatrati kot nekaj dodatek, kateri je v zakonu izvzet od doklad. Dopolnilni davek je nekaj nadomestek za prejšnjo dohodnino, na katero se tudi ni smelo nalagati nobenih samoupravnih doklad. Da dopolnilnega davka pri ugotovitvi odmerne podlage za kuluk ni upoštevati, je razvidno iz odloka ministrstva financ z dne 11. junija 1930., št. 40005/III, kateri pojasnjuje, da je razumeti pri odmeri vojnice pod neposrednim davkom samo osnovni davek, nikdar pa ne dopolnilni davek. Kar velja za vojnico, isto mora veljati tudi za kuluk. Prav nobenega vzroka ne more biti, vsled katerega bi mogla finančna ali banska uprava za pomen neposrednih davkov zavzeti drugačno stališče. Ker se je prištel dopolnilni davek k osnovnemu davku, bodo zlasti prizadeti hišni posestniki v Ljubljani, kjer je več sto hiš, ki znaša dopolnilni davek okroglo 10%, tedaj skoro toliko kakor osnovni davek.

Kuluk je novo veliko breme za vse davkoplačevalce in zlasti za one, ki imajo posestva v več občinah, nekateri celo v štirih ali tudi več občinah, ko bodo morali sedaj v vsaki občini plačati kuluk od ponovnih enot, mesto, da bi se ves davek seštel, s čimer bi se kuluk znatno znižal. Sedaj bo pa v več primerih od kake male parcele odmerna podlaga znesla samo nekaj 10 Din, kuluk pa bo v vsakem primeru znašal 120 Din, tedaj za 2 leti se ga hoče pobrati 240 Din.

Smatramo za potrebno poudariti, da so ceste za leto 1930. že popravljene in da sedaj nikakor ne gre kuluk pobrati celo za leto 1930., ko ni bil predviden v nobenem proračunu. Če pa kak dohodek ni predviden v proračunu, pa se vsled zakonitih predpisov ne sme pobirati. V naših vlogah smo poudarili, da pomeni kuluk novo težko obremenitev, vsled česar ne gre, da bi se s tesnosrečno razlago zakona kuluk še povišal.

Upamo tudi, da ne bo obveljala razlaga mestnega načelstva, ki zagovarja napravo seznamov za kuluk, v katerih so se za kuluk obdačile vse nove hiše in se je k osnovnemu davku prištel tudi dopolnilni davek. Ne bomo opustili nobenega koraka, da se to vprašanje za davkoplačevalce ugodno reši.

Naša Samopomoč

Samopomoč hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani dobiva vsak dan nove člane. Oglašajo se z vseh strani, tako da se je nabralo rezervnega zaklada že toliko, da bi mogli dobiti podporo takoj po naznanilu, tudi ko bi bilo istočasno več smrtnih slučajev. Vsem sprejetim članom, ki so tudi že plačali pristopnino in druge pripadke, smo že razposlali »Članske izkaznice«. Mislimo, da so jih vsi tudi že prejeli, a če bi je kdo izmed teh še ne imel, naj se oglasi, da se zadeva uredi.

Opozarjamo pa pri tej priliki vnovič, naj vsak priglasenec pošlje najprej »Prijavno izjavo«. Kadar bo sprejet, ga obvestimo s položnico, koliko naj plača. Po ureditvi prispevka mu pošljemo takoj člansko izkaznico, katero treba skrbno hraniti, ker jo moremo porabiti ob naznanilu smrti. Kdor pošilja istočasno s prijavo tudi denar, povzroči društvu navadno nepotrebne večje stroške za poštnino in nepotrebno delo. Čudno, da priglašenci pošiljajo premalo ali preveč denarja, in to nam povzroča in ovira delo, zato počakajte, ker vse zveste na položnici (pošt. 25 p), a pismo stane 1 Din ali še več. Torej štedimo z denarjem in s časom!

Naši priglašenci delajo navadno veliko napako. Čisto prezrejo, da je po § 6. ustanovljeno naše društvo v prvi vrsti za posestnike. Kdor hoče vpisati katerega svojcev (otroke, starše itd.), naj se lastnik sam vpiše najprej, potem šele naj misli na druge. Že v zadnji številki Mojega Doma smo rekli, da ravna napačno, kdor vpisuje same stare ljudi. Popravite torej to, da bo vpisan posestnik sam najprej, potem šele drugi družinski člani. Opozarjamo pa pri tej priliki tudi na to, da se sprejemajo v »Samopomoč« po pravilih osebe (mišljeno na posestnike), ki so člani kakega društva hišnih posestnikov. To članstvo naj društvo v dotičnem kraju na prijavi potrdi.

Končno, še par besed o važnosti hitre priglasitve. Če hočete dobiti polno podporo, prijavite se nemudoma. Dne 21. marca nastopi čakalna doba. Kdor se bo po tistem dnevu oglašil, bo moral čakati polne podpore (dobil bo le polovico) in utegne tudi sicer imeti škodo. Prijavite se sedaj, da boste imeli zagotovljeno podporo v 10-kratnem iznosu števila vseh članov. Samo 1 mesec je še čas, torej hitite!

Samopomoč hiš. in zemljiških posestnikov v Ljubljani je imela svoj ustanovni občni zbor dne 21. decembra 1930. v pisarni Društva hiš. posestnikov ob jako lepi udeležbi iz raznih krajev naše banovine. Predsedoval je predsednik Društva hišnih posestnikov, gosp. Frelib, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče, nato pa pozval začasnega predsednika snujočega se društva »Samopomoči«, upok. šolskega ravnatelja g. Jegliča, da poroča, kako je z ustanov-

vitvijo tega društva. Jeglič obrazloži vse podrobnosti, ki so nas napotile, da smo začeli misliti na tako oderuštvo in pove ves potek od početka do odobrenja društvenih pravil, ki jih je kralj. banska uprava Dravske banovine odobrila pod II. št. 27605, dne 31. oktobra 1930. Ta pravila je poročevalec prečital ter sproti pojasnil vse podrobnosti v posameznih točkah. — Opozarjal je na veliko važnost »Samopomoči«, ki bo brezdvomno marsikakemu posestniku in njegovim svojcem olajšala ali ga celo popolno razbremenila skrbi za kritje pogrebnih stroškov. Če bi pravila, ki jih je pripravljala odbor skrbno pretresal, vendar le ne ustrezala, jih moremo na prihodnjem občnem zboru popraviti. Odobrena pravila je vzel občni zbor nato na znanje. — Pri nadaljnjem razgovoru je nastala zelo živahna debata, katere so se udeležili gg.: dvorni svetnik Vidic iz Kamnika, Dermaša in Rabič z Jesenic, predsednik Frelj, Malovič iz Novega mesta, Kmetec iz Ljubljane in Železnik z Viča. — Končno sta poročevalec in predsednik navduševala prisotne, naj pridno agitirajo med svojimi znanci, da v tem obilnejšem številu pristopajo k novemu društvu, na kar je predsednik zaključil skoro poldrugo uro trajajoče in lepo uspešno zborovanje. — Vsem, ki se zanimajo: 21. december 1930. je pričetek »Samopomoči« hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani.

Dr. Jos. Regali:

Dogovor o najemnih pogodbah, da se najemno razmerje lahko odpove predčasno, če najemnina ni plačana v redu

Hišni lastniki sklepajo v zadnjih časih, in to zlasti lastniki novih hiš, v katerih so najemnine vsled stavbnih stroškov višje kot v starih hišah, take najemne dogovore, v katerih je sicer v splošnem določena trimesečna ali pa celo daljša odpoved in trimesečno ali enomesečno plačilo najemnine, v slučaju pa, če najemnik ne plača točno najemnine, pa da ima lastnik pravico odpovedati stanovanje v krajšem kot trimesečnem roku. Res je, da so taki najemni dogovori za najemnike trdi, nasprotno pa je tudi resnica, da je mnogo hišnih lastnikov novih hiš, ki imajo na hišah velike hipoteke in morajo plačevati od njih visoke obresti, v zadnjih letih izgubilo prav mnogo na najemninah, pa ne le za četrletni termin, ampak ponavadi za celega pol leta, dostikrat pa tudi še za daljšo dobo, ne da bi si mogli pomagati. V nove hiše vselili so se dostikrat ljudje, ki so najeli drago stanovanje, katero pri svojih pičlih dohodkih niso mogli plačevati. Pri vselitvi so še plačali najemnino za en kvartal, ob drugem kvartalu pa so ostali dolžni; drugi kvartal je lastnik še čakal do 8 dneva in je s tem že zamudil odpovedni rok, tretji kvartal pa, ko je gospodar vložil odpoved, najemnik sploh ni več plačal. Če je bil najemnik, ki je bil seveda tudi v zadregi, za stanovanje vložil zoper odpoved ugovor in se pravdal ter je bila potrebna še deložacija, se je prisilna izselitev zavlekla prav do roka četrtega kvartala, ne da bi hišni lastnik, ki je bil sam gmotno slaboten, dobil kakšno plačilo. Tako so bili oškodovani, ravno mali lastniki novih hiš. Tožba za najemnino in zastavnopravni popis premičnin sta bila brez uspeha, ker ni imel najemnik drugega kot le najpotrebnejšo opravilo, ki ni zarubljiva. V podobnih primerih je torej hišni lastnik predvsem interesiran na tem, da se kolikor mogoče hitro iznebi najemnika, ki neče ali ne more plačevati najemnine.

Hišni lastniki so začeli vsled tega sklepati take najemne pogodbe z najemniki, da imajo pravico najemniku, ki ne plača najemnine do 8. II., 8. V., 8. VIII., oziroma 8. XI. t. l. ob kvartalu, pravico odpovedati namesto na 3 mesece, pa na 1 mesec. Te vrste najemni dogovori pa tudi niso imeli tistega uspeha kot so ga lastniki pričakovali. Hišni lastnik je odpovedal n. pr. 9. maja, če najemnik ni plačal najemnine do 8. maja; vložil je pa napčno odpoved pri sodišču, kjer ni dobil ali zadostnih pojasnil ali pa sam ni pojasnil stvari pravilno, ter je odpovedal za 1. junij. Seveda je moral lastnik v tem primeru po pravici pravdo izgubiti, kajti enomesečna odpoved mora biti vložena tako, da jo ima odpovedanec že v rokah cel mesec preden se ima izseliti. Če je torej mogel vložiti hišni lastnik odpoved šele 9. maja, bi moral odpovedati n. pr. šele za 15. junij in bi morala biti odpovedanemu najemniku odpoved dostavljena že pred 15. majem v roke, tako da bi bilo med dnevom, ko se odpoved najemniku dostavi in med dnevom, ko se ima izseliti, vsaj doba enega celega meseca. Pa če bi tudi lastnik za pravi termin in začasno vložil odpoved, ne bi seveda mogel računati z gotovostjo, da bo imel že 15. junija v resnici stanovanje izpraznjeno. Če bi najemnik zoper odpoved ugovarjal ter bi se vršila na to sporna razprava, bi niti sodba okrajnega sodišča ne mogla postati pravomočna do 15. junija, kaj šele, če bi najemnik iz nagajivosti še vložil priziv in čakal na to še prisilne deložacije. V tem primeru bi se stvar zavlekla gotovo za par mesecev.

Pri najemnih dogovorih, ki so v uvodu omenjeni, postopa hišni lastnik previdno, če se domeni z najemnikom, da če ne plača najemnine za cel kvartal vnaprej že 1. dneva v kvartalu, da mu more odpovedati nato vsak čas (tudi ta dostavek je potreben, da se ne bi reklo, da more odpovedati le 1. dan v mesecu) in to za 8 dni. Lastnik bi potem lahko odpovedal, n. pr. če bi najemnik ne plačal najemnine 1. maja, že 2. maja n. pr. za 12. maja (ker bi najemnik lahko prejel odpoved že 4. maja) in bi najemnik pri 8 dnevni odpovedi imel v smislu § 566. civ. prav. reda samo 3 dnevni rok za ugovore, mesto običajnega 8 dnevnege. Če bi tudi najemnik potem, ko je prejel n. pr. odpoved 4. maja za 12. maj, ugovarjal do 7. maja, bi se postopanje že v prvi instanci pospešilo vsaj za 5 dni. Če bi pa najemnik ne ugovarjal odpovedi, bi postala odpoved že 8. maja pravomočna, t. j. po preteku 3 dni, ko je prejel 8 dnevno odpoved in bi potem po 12. maju lastnik takoj lahko predlagal deložacijo, ki bi bila, kakor je pač sedaj praksa, že tudi v resnici izvršena do 1. junija. Pri odpovedih, ki se glase za krajši čas kot za 14 dni, je rok za ugovor zoper odpoved le 3 dni, pri vseh drugačnih odpovedih pa je 8 dnevni rok za ugovore zakonito določen. Seveda pa tudi pri 8 dnevnom odpovednem roku najemnik lahko stvar s pravdanjem zavleče za nekaj časa.

Pripomniti je, da ni drugega sredstva kot kratka odpovedna doba, če najemnik točno ne plača najemnine. Kdor se zanaša na § 1118. obč. drž. zakona, da bi razušil najemno pogodbo predčasno, če ne prejme točno najemnine, bo moral čakati dva plačilna termina brez uspeha na plačilo, da bo mogel najemno pogodbo takoj razušiti. Šele po dveh plačilnih terminih, ko ni prejel najemnine, more vložiti hišni lastnik tožbo za takojšnjo izselitev. Ta tožba pa tudi nekaj časa traja. Pri najemnikih, ki so slabi plačniki, kaže sploh dogovoriti se, da plačujejo mesečno in imajo mesečno odpoved in to vsak čas, tako da lastnik lahko odpove tudi 2. ali 3. ali

4. dne v mesecu za mesec dni naprej. Seveda pa se je treba pri oddaji stanovanj izrecno domeniti, da se ima plačevati najemnina vnaprej, zlasti v krajih, kjer ni tako plačevanje v navadi, ker se plačuje najemnina po obč. drž. zakonu vedno za nazaj, če ni krajevna navada drugačna. V Ljubljani vsaj je pa krajevni običaj, da se plačuje najemnina vnaprej.

Opozoriti pa je treba, da so pismene najemne pogodbe podvržene pristojbini. Pismene najemne pogodbe je treba kolekovati po trajanju in vrednosti najema ter znaša taksa 2% tako, da če je najemna pogodba sklenjena za 1 leto, je plačati od celoletne najemnine 2%. Če pa je pogodba sklenjena na nedoločen čas (tako so vse najemne pogodbe, ki nimajo določenega časa trajanja), je pa plačati 2% od triletne najemnine. Priporočati je torej, da se naj raje sklepajo ustmene najemne pogodbe, od katerih ni treba plačevati kolkov, kot pa pismene; seveda pa je treba imeti pri ustmenih pogodbah zanesljive priče, ki si vsebino pogodbe zabeležijo in lahko take zabeležke tudi najemnik sam podpiše, lastnik pa, ki ni podpisal, pa zabeležek shrani v dokaz.

Radio-antene na hišnih strehah

O tem vprašanju se mnogo razpravlja. Posebno je važno, na katero stališče se postavljajo sodišča, zlasti višje inštanice. Pri nas je radio še dosti slabo razvit, zato ni smo dobili še nobene sodne rešitve v tem pogledu. Pred nekaj časa je obravnavalo neko sodišče na Dunaju na pritožbo hišnega lastnika, ko je najemnik brez njegovega dovoljenja postavil anteno na hiši. Sodišče je razsodilo, da najemnik nima pravice napraviti radio-antene, če ni dobil zato poprej dovoljenja od hišnega lastnika. Sedaj smo dobili tako rešitev nemškega državnega sodišča v Leipzigu. Akoravno ta razsodba nima pravne veljave za nas, je vseeno za nas zelo zanimivo, kako v tuji državi misli najvišje sodišče o tej stvari.

To sodišče je izreklo, da hišni lastnik ni dolžan dati dovoljenja za postavljanje nadstrešne antene na njegovi hiši. Ta razsodba se utemeljuje sledeče: Ako se uvažuje vse za in proti, se mora najprej misliti na nevarnost strele, poškodbo strehe in na druge poškodbe. Ako je tudi strokovnjak, ki odvrta nevarnost strele, vendar tudi tu nevarnost ni izključena. Zato se mora tudi s tem računati. Največjo važnost polaga to sodišče pri postavljanju take antene na dejstvo, da to najemnik napravi samo v interesu ugodnosti, kateri se mora zoperstaviti pravo hišnega lastnika svobodnega razpolaganja s privatno lastnino, medtem ko se imajo od tega prava izključiti vsi, ki v to pravo ne pripadajo. Treba je uvaževati tudi navedbo lastnika, da je najemniku dal v najem samo stanovanje, ne pa tudi strehe.

Hišni lastnik vsled tega ne more dati danes dovoljenja enemu najemniku za postavljanje antene na streho, pa bi na nasprotni strani drugemu najemniku to dovoljenje odrekel. Gotovo je, da se na streho hiše ne more postaviti brezštevilno anten in da več najemnikov brez tehničnih poškodb ne more uporabiti ene in iste antene. Če se enemu najemniku dovoli postaviti strešno anteno, mu radi tega ne pripada še prednostna pravica. Tudi drugi najemniki imajo isto pravico in mora hišni lastnik računati s tem, da bodo hoteli tudi ti napraviti anteno, pa da jim mora dati isto pravico. Ako pa se ne more dovoliti vsem, potem se ne sme protežirati samo enega.

Mora se uvaževati, da ena strešna antena otežuje popravila na strehi, da večkrat ovira dimnikarja v izvrševanju njegovega posla in da lahko tudi neugodno

deluje na pogled hiše. Osebito pažnjo pa polaga to najvišje sodišče na gori navedene momente nevarnosti in na jamstveno dolžnost hišnega lastnika. Najemodajalec je obvezan jamčiti svojim najemnikom, da zamorejo nemoteno uporabljati najete prostore. Povrniti mora škodo, ki nastane vsled omalovaževanja te dolžnosti. Njegova dolžnost je, brigati se za to, da se pri spremembah na hiši tretji ne ogroža ali oškoduje. Nevarnost strele ni popolnoma izključena, zlasti ako antena ni popolnoma dovršena konstruirana in ako ne stoji neprestano pod strokovnjaško kontrolo. Ako je to v pogodbi označeno, jamči lastnik antene hišnemu lastniku za vso škodo; če pa zato ni preskrbljeno, mora hišni lastnik najemnikom iz svojega poravnati vso škodo, ki je nastala vsled postavljene antene. Pri postavljanju antene nastanejo poškodbe, zato je dolžnost hišnega lastnika, da večkrat pregleda streho in anteno, da niso oškodovani lastnik sam in njegovi najemniki.

Interes udobnosti meri navedeno sodišče pri telefonu. Naprava zadnjega je postala gospodarsko sredstvo, brez katerega danes trgovina in splošni promet ne more več obstati. Radio nasproti temu ni nikako prometno sredstvo, temveč še danes služi edinole zabavi, in na ta način objavljene gospodarske vesti na tem ničesar ne spremenijo. Slušatelj zamore samo to sprejeti, kar donšajo oddajne postaje.

Zakon o davčni oprostitvi oseb z devetimi ali več otroki*

§ 11.

Oni davčni obvezanci po zakonu o neposrednih davkih, ki imajo devet ali več otrok, ali so imeli istočasno živih devet ali več zakonskih otrok, se oproščajo plačevanja neposrednega davka in vseh doklad, ki se odmerjajo na te davke.

§ 12.

Oprostitev po prejšnjem paragrafu pričena s 1. januarjem onega leta, v katerem se je rodil davčnemu obvezancu deveti otrok, odnosno za osebe, ki že ustrezajo pogojem oprostitve, z dnem 1. jan. 1931., in se nanaša na one neposredne davke, ki bi se jim morali praviloma naložiti od časa oprostitve dalje. Oprostitev preneha s smrtjo davčnega obvezanca.

§ 13.

Pravico do oprostitve davkov mora prijaviti davčni obvezanec s polnoveljavnimi dokazi pristojni davčni upravi. Dan smrti oproščene osebe morajo prijaviti njeni pravni nasledniki v teku 14 dni.

§ 14.

V vsem ostalem veljajo za uporabo tega zakona zmiselno odredbe zakona o neposrednih davkih.

§ 15.

Vsa navodila in pojasnila, ki jih izda v mejah in v duhu tega zakona radi njegove uporabe ministrstvo za finance, imajo obvezno moč.

§ 16.

Ta zakon stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih novinah«, uporablja pa se od 1. januarja 1931.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 20. decembra 1930., št. 292/C/621. »Službeni list« 27/4 1931.

Kako skrbimo za rastline v februarju?

Februarja ali začetkom marca so dela v sadovnjaku velike važnosti posebno takrat, če od zadnjega jesenskega pridelka še nismo ničesar storili v zatiro raznih škodljivcev. Najnevarnejši med vsemi je krastavec ali škrlup (fusieladium), nič manj nevaren je jabolčen zavijač, jabolčni cvetoder, kaparji mrčesov listne in krvave uši, razni molji in cela vrsta drugih mrčes. Zimske mesece naj bi uporabljali za snajenje sadnega drevja. Seveda je poglavito in pravo zdravo drevo. Njega rast pospešimo in ohranimo z okopavanjem, zamakanjem, gnojenjem, obrezovanjem in končno s temeljitim zatiranjem raznih škodljivcev. Prav dobro se je obneslo škropljenje februarja ali marca, preden drevje odganja, z 10% drevesnim karbolinejem, koščičarje s 5%. Nikakor se ne sme opustiti zimskega škropljenja s karbolinejem! Škropiti je izdatno in temeljito, da izgleda drevje kot bi bilo oprano od vrha do tal. Drevesni karbolinej uniči kaparje, krvave uši, jajčeca listnih uši, mah in lišaje, deloma tudi škrlup. Kakor je v vinogradu neobhodno potrebno škropljenje, tako tudi v sadovnjaku pod nobenim pogojem ne smemo tega opustiti, ako hočemo imeti zdrav in izdaten pridelék. Tudi voluhar je eden najhujših škodljivcev sadnega drevja. Za zatiranje rabimo razne pasti, tudi globoko prekopavanje zemlje uniči marsikdaj cela voluharska gnezda. — V zelenjadnem vrtu v tem času pač ni najti mrčesa. Globoko obdelovanje zemlje uniči vse golazni, ličinke itd., tako da v skrbno gojenem vrtu pač redko naletimo na večjo škodo. Kdor ima kokoši, mu rade in pridno pomagajo pri okopavanju.

Bolezen rastlin lončnic.

Pač vsakdo izmed prijateljev rastlin lončnic je imel že opravka z njih boleznimi. Vzroki temu so pač različni. Velike važnosti je pravilno in pravočasno zamakanje. Tudi slaba prst je kvarna. Take rastline usahnejo ali pa jim segnijo korenine. Spomladi ne zavržimo nikdar rastlin, ki so navidezno usahnile; takim rastlinam nalijemo nekaj dni tople vode v podstavek in jih postavimo na svetlobo. Večkrat opazimo, da rastline v zimskem času močno odganjajo. Le rastlinam, katerim so segnile korenine ni več pomoči. Sploh moramo pozimi rastline lončnice zmerno zamakati, boljše je za nje suša kakor prevelika vlaga. Zgodi se, da rastlina hira vsled črvov, ki se nahajajo v zemlji. V tem slučaju se prekuha sad divjega kostanja; z ohlajenim ocedkom se zalije rastlina. Kmalu opazimo na površini črve, ki tu poginejo. Rastlinam ta ocedek divjega kostanja nikakor ne škoduje.

Razno

Popis prebivalstva itd. Izšel je zakon z dne 31. januarja 1931. o popisu prebivalstva, poljedelskih gospodarstev in živine na dan 31. marca 1931. S tem zakonom je na vsem ozemlju kraljevine Jugoslavije opraviti popis prebivalstva. S tem popisom se ugotovi po številu stanje prebivalstva, kakor bo o polnoči med 31. marcem in 1. aprilom leta 1931., a popisovanje samo se začne 1. aprila leta 1931. ob 8. zjutraj istočasno po vsej kraljevini in se mora končati najdalje do 20. aprila leta 1931. Poleg prebivalstva se popišejo hkrati tudi vsa poljedelska gospodarstva in vsa živina.

Poleg splošnega popisovanja vseh prebivališč v državi, se izvede v mestih po-

sebej popis poslopij, ki služijo v stanovanje. Popis za Dravsko, Savsko in Primorsko banovino vodi statistični urad v Zagrebu.

Tiskovine za odpoved. Dobili smo več primerov, v katerih so hišni lastniki delali sami sodne odpovedi, ki so bile večkrat pomanjkljive in vsled tega tudi neveljavne. Hišni lastniki so s tem večkrat zamudili pravi odpovedni rok, plačali po nepotrebnem kolke in imeli še druge stroške in neprijetnosti. Vsled tega smo z dovoljenjem sodišča založili tiskovine za sodne odpovedi stanovanj in lokalov po sodno predpisanem vzorcu. Te tiskovine se dobe v naši društveni pisarni proti povračilu nabavnih stroškov.

Našim članom in naročnikom »Moje doma«. Zadnji številki »Moje doma« smo priložili položnice za plačilo članarine ljubljanskim in okoliškim posestnikom, drugim pa v svrhu nakazila naročnine za »Moj dom«. Nekaj sto članov in naročnikov je vršilo svojo dolžnost, izostala pa je velika večina članov in naročnikov, ki se našemu vabilu niso odzvali. Da ne bomo primorani pošiljati ponovnih opozoril, ali pa celo pobirati zneska od hiše do hiše in delati s tem stroške in zamudo časa, ponovno prosimo vse naše člane in naročnike, da blagovolijo v najkrajšem času nakazati po prejeti položnici odpadlo članarino, oziroma naročnino.

Občni zbori društev hišnih posestnikov se bodo vršili: 28. febr. t. l. ob 20. uri zvečer v Kočevju; v nedeljo 1. marca ob 15. uri popoldne na Jesenicah v restavraciji Davorina Tancerja; v soboto 7. marca ob 20. uri v Slovenski Bistrici v hotelu »Beograd«; v soboto 14. marca ob 1/2 21. uri v Narodnem domu v Celju; 24. marca ob 16. uri popoldne v Sokolskem domu v Trbovljah. — Na vseh bode poročal tudi zvezni predsednik Frelj o davčnih in drugih zadevah in dajal potrebna pojasnila.

Zastaranje vojnice (vojaške takse). Finančno ministrstvo, oddelek za davke, je na neko vprašanje odločilo, da veljajo odredbe člena 153. zakona o neposrednih davkih, ki obravnavajo zastaranje davkov, povsem tudi za vojnico. Torej zastara pravica države za odmero vojnice v petih letih od dne 1. januarja onega leta, v katerem je nastala davčna obveznost.

Lastniki nezazidanih parcel, katerim je občinski svet pritožbe proti davščini na nezazidane parcele zavrnil, se opozarjajo, da sedaj lahko vložijo pritožbo na bansko upravo potom mestnega načelstva ali pa prosijo občinski svet, da se jim rok za zidavo podaljša od 3 do 5 let, kakor se je mnogim drugim pritožnikom ugodilo. Občinski svet za rešitev pritožb namreč ni kompetenten, temveč banska uprava. Zgodil se je pa neverjeten primer, da so proti predlogu občinskega svetnika Freljha, ki je stvarno in temeljito utemeljeval svoj predlog, da se vsem pritožbam ugodi, ker je davščina na nezazidane parcele danes neizvedljiva in najkrivičnejša davščina, glasovali vsi občinski svetniki, tedaj tudi oni, ki so lastniki nezazidanih parcel, pa so imeli večjo srečo, da se jih je te davščine oprostilo.

Realitetna pisarna

Prvega društva hiš. posestnikov v Ljubljani, Salendrova ulica 6/II

proda

veliko posestev v Ljubljani in izven nje kakor tudi več stavbnih parcel

Trgovina z železnino
na drobno in debelo

pod tvrdko

Jos. Zalta & Co.

se nahaja

v lastni hiši na Dunajski cesti 9.

Dolgoletna praksa v tej stroki, bogata izkušnja, izredna izbira blaga, bodisi kuhinjske posode, orodja za vsako obrt, železo za kovanje, stavbni material, cement, traverze itd., naj bo zagotovilo vsakemu, da bo vseskozi postrežen z največjo paznjo in skrajno nizkimi cenami.

Kar najvljudneje vabim vse, da si ogledate brez obveze bogato zalogo, ter se priporočam vdani

Josip Zalta.

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Gradbeno podjetje in tehnična pisarna izvršuje po najugodnejših cenah vsakovrstna najmanjša in največja gradbena in tesarska dela, vsa hišna popravila kakor tudi — specijalne fasade iz kamna. —

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19
Tel. 25-27.

HERAKLITNE PLOŠČE

najidealnejše lahke plošče za vmesne stene, stropne, podstrešja, izolira vlago, zvok in gorkoto.

Zahtevajte prospekte!

Zaloga:

»MATERIAL«

trg. dr. z o. z.

Ljubljana - Dunajska cesta 36
Telefon 27-16

Stavbno podjetje A. MAVRIČ

Ljubljana, Vegova ul. 2

Telefon 33-82

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016, 2616 Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 420 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

RENTNI DAVEK

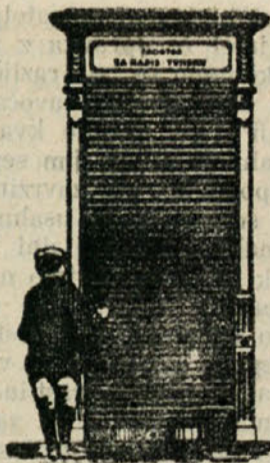
od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelji dobe polne obresti brez odbitka.

Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

Ključavničarstvo Avgust Martinčič

Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

IVAN KRIŽNAR

Ljubljana, Hrenova ul. 9

Splošno krovstvo

Stavbno podjetje
MATKO CURK
LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Telefon št. 2095

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Ljubljana - Prešernova ulica št. 50

(v lastnem posloplju)

Brzojavke: Kredit Ljubljana
Telefon št.: 2040, 2457, 2548,
interurban 2706, 2906

Izvršuje vse bančne transakcije
v tu- in inozemstvu
Safe-depositi

Zavarovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“

Generalno zastopstvo za Slovenijo
v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

priporoča članom društev zavarovanja vseh vrst osobito pa proti škodam vsled požara, vloma, razbitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode Din 108.326.901-. Polno vplačana delniška glavica Din 6.000.000-. Sklenite vedno vsako zavarovanje samo pri našem domačem zavodu

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta

priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva

Egidij Šušteršič

Ljubljana, Križevniška ulica št. 6

se priporoča za izvršitev

vseh slikarskih del po najmodernejših vzorcih in ugodnih cenah

BRATA ROŽIČ

sobno-dekorativno silkarstvo,
stavbeno in pohištvno
pleskarstvo

Ljubljana, Vegova ul. 8.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI, DUNAJSKA C. 17

je prva slovenska zavarovalnica

SPREJEMA:

v požarnem oddelku: Zavarovanje vseh posloplj in premakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in eksploziji svetilnega plina, cerkvene zvonove proti razpoki, steklo in in zrcala proti ubitju, po znano nizkih cenah. V življenskem oddelku: zavarovanje na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanje na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.